

Jöjjön a moziba, be...

*Erdélyi Magyar
Filmapok Nagybányán is!*
Részletes program:

Október 3., szombat:

15:00 óra

Domokos János: Túlélés vagy népszolgálat? (dokumentumfilm) Mikó Imre és a Securitate (2015, 104', felirat: RO, 12+)

17:00 óra

Filmgalopp – erdélyi magyar rövidfilmek versenye 1.

- Besenyei Katalin: Ingatlan (2014, 17', felirat: EN)

- László Barna: Jég alatt (2014, 27', felirat: EN)

- Bende Attila: Memento (2015, 4')

- Visky Ábel: Romanian Sunrise (2015, 25', felirat: EN)

- Moldovai Katalin: Szezon után (2013, 15') **(folytatás a 3. oldalon)**

Új köntösben a Koltói Ősz

A Főter Fesztivál közleményei és az anyagtorlódás miatt csak megkésve közölhetjük azt a beszámolót, amit a Koltói Ősz idei rendezvényéről kaptunk, mely rendezvényre Koltó Község Önkormányzata, a Bethlen Gábor Alap, az RMDSz és a Communitas Alapítvány, a Koltó-katalini Református Egyházközség, az Agape Alapítvány, valamint magánszemélyek jóvoltából kerülhetett sor.

Az immár hagyományosnak számító koltói falunapok idén rendhagyó módon némileg új megvilágításban került újra megrendezésre.

Ellentétben az eddigi falunapokkal, melyeket a hosszú bazársorok világító

és rikító kutyúinek a jelenléte jellemzett, ebben az esztendőben az esemény fő tárgyát az irodalom, az értékek és a sokszínűség jellemezte. A szervezők gondoskodtak róla, hogy minél többet mutassanak meg az itthoni és környékbeli

Megérkezett a tél Máramaros megyébe

A hét elején Borsabányán tizenkét órán keresztül havazott és 1800 méter fölött már három centiméteres a hóréteg vastagsága.

Sorin Timiş, Borsabánya polgármestere a voceatransilvaniei.ro portálnak elmondta, emlékezete szerint soha nem havazott még szeptember végén a városban.

(az erdely.ma nyomán)

hagyományörzésről és kultúráról. Habár az idő elég csípősnek ígérkezett, mégsem akadályozta meg azt, hogy a nézőtér teljes létszámmal büszkélkedhessen. Az eseményt egy ünnepi istentisztelet nyitotta meg, ahol Farkas Zsolt egyházközségi közigazgatási előadó tanácsos hirdetett ígét, majd a koltói kastélykert szobrainak a megkoszorúzásával folytatódott.

A koszorúzást követően Boldog István országgyűlési képviselő mondott beszédet és a koltói református egyházközség kórusa énekelt. A műsor, amit számos színes műsorszám alkotott, Tar Renáta vezényletével zajlott.

- folytatás a 3. oldalon -

EGYEMAZUZÁDAT!

**Szomszédnéni és Felméri Péter
humorelőadás Nagybányán is!**

A SZOMSZÉDNÉNI PRODUKCIÓS IRODA és FELMÉRI PÉTER legújabb előadására 2015.

OKTÓBER 6-án (kedden), 19.00 órától kerül sor Nagybányán, a Bábszínház előadótermében.

Az előadásra az **EGYEMAZUZÁDAT!**

című erdélyi turné keretén belül kerül sor.

Belépőket elővételben a nagybányai RMDSz-székházban lehet vásárolni naponta 9-16 óra között. Egy jegy ára: 25 lej.

Szervező: a nagybányai RMDSz Új Fejezet csoportja.
Médiapartnerek: Transindex, Nagybánya.ro, Bányavidéki Új Szó.

Mindenkit szeretettel várunk!

Október 6.

Az aradi vértanúk emléknapja

A 166 évvel ezelőtti eseményekre a vértanúk kivégzés előtti utolsó mondataival emlékezünk:

„Ki tehet arról, hogy ilyen a magyar sorsa? Krisztus keresztje tövében érett apostollá az apostolok lelke, és bitófák tövében kell forradalmárrá érnem a magyar lelkeknek.” **(Lázár Vilmos)**

„Tegnap hősök kelletek, ma mártí-

rok... Így parancsolja ezt hazám szolgálata.” **(Cserneki és tarkeői Dessewffy Arisztid)**

„Istenem, az újkor ifjúsága egész ember lesz-e? Árpádok dicső szentjei, virasszatok a magyar **(folytatás a 2. oldalon)**

*Felsőbányán a Gutinului
utcában 200 m²-es központi
ÜZLETHELYISÉG KIADÓ*
Tel.: 0742220806.

Egyházi hírek

* Október 4-én, vasárnap 12 órától ökumenikus lelkinapot tartunk a béke jegyében a **nagysomkúti Szent László katolikus templomban**.

* A **nagybányai Evangélikus-Lutheránus Egyházközség** csütörtökön 18 órakor és vasárnap reggel 10 órakor istentiszteletre vár mindenkit. Október 3-án aratási háladó ünnepre és úrvacsoraosztásra kerül sor.

* A **Nagybánya-óvárosi Református Egyházközségből** kísértük utolsó útjára **Derecskei Mihály** testvérünket, akit 82 évesen szőlített magához az Úr. Nyugodjon békében!

**A KRISZTUS KIRÁLY
Plebánia szervezésében:
Zarándoklat Lengyelországba
- Az Irgalmasság évének
előkészületére**

2015. október 20-23.

5 nap/4 éjszakai szállással (4 reggeli, 3 vacsora): 265 Á/fő. A zarándoklat lelkivezetője **Szmutku Róbert** plébános.

Keretprogram:

1. nap: Indulás Nagybányáról hajnali 4.00 órakor (helyi, román idő szerint). Délután Wadowicében, Szent II. János Pál pápa szülővárosában ellátogatunk a templomba, ahol megkeresztelték, s láthatjuk a házat, melyben született (kivülről). Este érkezünk Czeszochowába, Lengyelország „lelki fővárosába”. Elfoglaljuk a szállásunkat zarándokházban, 2/3 ágyas szobákban.

2. nap: Tiszteletünket tesszük a Fekete Madonna kegykép előtt, szentmisét tartunk, majd reggelizünk. Ismerkedünk a kegyhely nevezetességeivel, keresztutat végzünk. A déli órákban indulunk Wieliczka felé. Az UNESCO Világörökség részét képező wieliczka-i sóbányába kirándulunk (kb. 55 PLN/fő), melynek legszebb része a Szent Kinga-kápolna. Kb. 2,5 órát töltünk el a földalatti csodálatos termeken keresztülhaladva, miközben sóból készült alkotásokban gyönyörködünk. Este szállás Krakkó külvárosában, 2/3 ágyas zuhanyzós, WC-s szállodai szobákban. Vacsora.

3. nap: Reggeli után városnézés a hangulatos krakkói Óvárosban: Wawel, a bazilikában Szent Hedvig sírja (kb. 15 PLN/fő), majd Főter, Posztócsamok, Mária templom, Jagelló Egyetem. Délután

látogatás Szent Fausztina nővér kolostorához. Tiszteletünket fejezzük ki a szent sírjánál. Megtekintjük az Isteni Irgalmasság bazilikát és a Szentek Közössége kápolnát, majd szentmise. Utazunk Zakopane felé, ahol elfoglaljuk a szállásunkat, 2/3 ágyas, zuhanyzós, WC-s szállodai szobákban, vacsora. 2 éjszakát töltünk a Magas-Tátra festői szépségű üdülőhelyén.

4. nap: Reggeli után Ószandecre utazunk, ahol Szent Kinga ereklyéi előtt imádkozunk, majd Nedec várához kirándulunk, mely hajdan magyar-lengyel határvár volt (kb. 15 PLN/fő). Limanowában, a Fájdalmas Szűzanya kegyhelyén megtekintjük a bazilikát, imádkozunk a kegyszobor előtt. Visszatérünk a szálláshelyünkre, vacsora.

5. nap: Reggeli után Zakopánében megtekintjük a Fatimai Szűzanya csodálatos szentélyét. Szentmise után vásárlási lehetőség a piacon, édességek, bőr- és szőrmeáruk széles választékát kínálják az árusok. A déli órákban indulunk hazafelé, érkezés az éjszakai órákban.

- A részvételi díj az utasbiztosítást nem tartalmazza, kérjük, mindenki kösse meg utazás előtt!

- Az utazás a nemzetközi előírásoknak megfelelő luxusautóbussszal, 2 gépkocsivezetővel történik, idegenvezető kíséréte mellett.

Bunda Csilla Annamári

Az aradi vértanúk emléknapja

(folytatás az első oldalról) ifjúság felett, hogy Krisztusé legyen a szívük és a hazáé az életük.” (**Kiss Ernő**)

„A mai világ a sátán világa, ahol a becsületért bitó, az árulásért hatalom jár. Csak egy igazi forradalom, a világ új forradalmi embersége söpörheti el ezt az átkozott, meghasonlott világot.” (**Schweidel József**)

„Minket az ellenség dühös bosszúja juttatott ide.” (**Poeltenberg Ernő**)

„Nemsokára Isten legmagasabb ítélőszéke elé állok. Életem parányi súly csupán, de tudom, hogy mindig csak Őt szolgáltam.” (**Török Ignác**)

„Krisztus keresztje és a bitófa oly rokon! És az isteni áldozat mellett oly törpe az én áldozatom!” (**Lahner György**)

„Milyen különös, hogy Haynau bíró is keresztény és én is az vagyok. Csak az ördög keverhetette így össze a kártyákat.” (**Knezić Károly**)

„De rettenetes volna most az elmúlásra gondolni, ha semmit sem tettem volna az életemben! Alázatosan borulok Istenem elé, hogy hosszú, igaz emberré, jó katonává tett.” (**Nagysándor József**)

„A világ feleszmél majd, ha látja a hóhérok munkáját.” (**Leiningen-Westerburg Károly Ágost**)

„Szolgáltam, szolgáltam, mindig csak szolgáltam. És halálommal is szolgálni fogok. Forrón szeretett magyar népem és hazám, tudom, megértik ezt a szolgálatot.” (**Aulich Lajos**)

(...) Oltalmazd meg, Mindenható, az én különben is szerencsétlen hazámat a további veszedelemtől! Hajlítsad az uralkodó szívét kegyességre a hátramaradó bajtársak iránt, és vezérelj akarátát a népek javára!

(...)

Te ismered, ó, Uram, az én szívemet, és egyetlen lépésem sem ismeretlen előtted: azok szerint ítélj fölöttem kegyesen, s engedj a túlvilágon kegyes elfogadást találnom.” (**Damjanich János**)

„Isten adta a szívét, lelket nekem, amely népem és hazám szolgálatáért lán-golt.” (**Vécsey Károly**)

24 órás lesz jövő márciustól a Kolozsvári Rádió magyar adása

Egész napos lesz március 15-től a **Kolozsvári Rádió** magyar adása, mondta el a **Maszol.ro**-nak **Rostás-Péter István** főszerkesztő-helyettes azt követően, hogy keddi ülésén az **Országos Audiovizuális Tanács** megszavazta a magyar adás számára az önálló 98,8 Mhz-es ultrarövid hullámú frekvenciát. Jelenleg a magyar műsorok a románokkal felváltva hallhatóak a **Kolozsvári Rádió**ban.

Rostás-Péter István elmondta, hamarosan elkészítik a dokumentációt a műsorrácsról, az adás lebonyolításának műszaki feltételeiről és a megnövekedett gyártási költségek fenntarthatóságáról.

Rostás-Péter István a hírportálnak úgy nyilatkozott, az egész napos magyar adás Kolozsváron és szűken vett környé-

Kirándulás a Zsidova-patak mentén

A nagybányai **EKE Gutin Osztálya** és a **Szatmárnémeti Természetjárók október 4-én, vasárnap** gyalogtúrát szerveznek az alsófermezelyi Zsidova-patak mentén található borkúthoz.

A gyalogtúra az alsófermezelyi kőfejtőtől kezdődik, nagyrészt aszfaltos úton a Zsidova-patak mentén.

A táv oda-vissza megközelítőleg 12 km.

Találkozás 9,30 órakor a vasútállomás melletti buszmegállóban.

Minden természetkedvelőt szeretettel várunk!

Felsőbányai olvasóink figyelmébe!

Bányavidéki Új Szót mostantól az Andrea virágüzletben (Gutinului utca, 15. szám) is vásárolhatnak, hétfőtől szombatig naponta 8 és 17 óra között.

Nagybányai olvasóink figyelmébe!

Amennyiben szeretné, hogy lapunk biztosan és időben eljusson önhöz, fizessen elő a **Niv Curier Kft.**-nél, V. Luca-ciu utca, 100. szám, tel.: 0262211266, 0754-918990.

MMG Kft.

Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021,
218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamare@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvényi rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél hőmenetű lemezek, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózati csatlakozók.
- Tipizált polietilén gázvezetékcsatlakozók - RISER
- MMG típusú gázszabályozó - mérő állomások, kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályozók, 10-200 köbméter közötti szabályozótartományokkal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályozó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOT.E típusú, földgázzal működő, villamos és földgázzal működő hőszabályozók.

kén a 98,8 Mhz-es ultrarövid hullámú frekvencián lesz vételezhető, a jelenlegi, 95,6-os frekvencián a román nyelvű adást sugározzák, szintén huszonnégy órában. A **Kolozsvári Rádió** emellett középhullámú, illetve további ultrarövid hullámú frekvenciákon is szórja műsorait nyolc megyében. Ezen túlra is felváltva sugározzák a magyar és a román nyelvű adásokat. (*transindex, maszol*)

Bányavidéki Új Szó

Kiadja a **PRO GENIUS Egyesület Nagybánya**

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Tamási Attila
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

**Szerkesztőség
és kiadóhivatal:**
430143 Nagybánya
Báii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidekiujso@gmail.com

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli értük a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az íráskor szerkesztés jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

Új köntösben a Koltói Ősz

- folytatás az első oldalról -

Köszöntőt mondtak Csendes Lajos polgármester, Béres István, a Történelmi Máramaros RMDSz-szervezetének az elnöke, dr. Bónis István parlamenti képviselő és Bander József, Tiszapüspök polgármestere.

A fellépők között szerepeltek a már hazajáró Sárospataki 8kor Színház művészei, a koltói Somfa néptáncgyűttes, a Tulipán dalcsoport, a koltói cigánytánc fellépői, Syntia székelyudvarhelyi popénekesnő és nem utolsósorban a Petőfi-verseket előadók. A sztárvendég idén Péter-Szabó Szilvia énekesnő volt, aki füleket-szemeket elkápráztató hangosítás és fényeffektusok kíséretében lépett színpadra. Az esemény újszerűsége egyebek mellett ebben is megmutatkozott, mivel az eddigi években nem fektettek ilyen hangsúlyt a látványvilágra.

Tar Henrietta

Amerikai életem (2.)

Jött a telefonhívás, megszületett a kis unokánk, kislány. A baba is, a mama is jól vannak. Kell ennél nagyobb öröm? Szívet, lelket melengető érzés, hogy ott, több ezer kilométer távolságra egy kis poronty - az utódod jött a világra.

Előrelátó lányom: csak csináltasátok meg az útlevelet, aztán menjtek Bukarestbe az Amerikai Nagykövetségre vízumért. Dehogy utazunk mi egy másik világrészre, gondoltuk férjemmel egyszerre, de azért gépiesen teljesítettük az utasításokat.

Abban az időben (2003) nem ment olyan szervezeten ez a folyamat. Reggel 5 órától álldogaált a sok nép az út szélén, a nagykövetség előtt, mint a mostani menekültek. Nagy sokára a rendőrök sorba állították, beadtuk az iratokat és türelmesen vártunk. Amikor szólítottak, egy váróterembe mentünk és vártuk, hogy hívjanak a megszámozott ablakok egyikehez. Mondtam a férjemnek: ha vízumot akarsz kapni, vedd elő a legszebb mosolyodat, amilyen-nél még engem is csak ritkán tisztelsz meg, ugyanis hallottam valakitől, hogy az amerikaiak szeretik, ha rájuk mosolyogsz. Aztán szólítottak, és jött a sok kérdés, de mindketten kaptunk vízumot 6 hónapra. Sokan távoztak anélkül, mai napig sem tudom, milyen szempontok alapján bírálták el a kérelmeket, biztos nem a mosolyok szerint.

Amikor a lányom azt mondta, hogy szülés után négy hétre munkába kell álljon, és nincs kire bízva a kicsit, elgondolkodtam. Hát ki segítsen nekik a nagyvilágban, ha nem a szülei? Te csak menj, én maradok itthon - így a férjem. Aztán a lányunk az apját is „levette a lábáról”, ahogy mondani szokás: nem akarod látni az unokádat! Er-

re a férjem is megennyhült, és útnak indultunk. Budapestről Amsterdamba repültünk, ott komoly ellenőrzésen esel át, mielőtt tengeren túlra indulsz. Minden rendben volt, felszálltunk a hatalmas Boeing repülőre. Mindenki elfoglalta helyét, és vártuk a felszállást. A kapitány köszöntötte az utasokat. Amikor már a levegő tengerét szeltük, remegett a gyomrom, de amikor kitekin tettem az ablakon és megpillantottam a repülő szárnyát, amint le-fel ingadozik, gyorsan elkaptam a fejem, úgy éreztem, rosszul leszek, pedig nem vagyok olyan ájulós fajta.

Annak ellenére, hogy minden szék hátán kicsi tévékészülék és fülhallgató volt, meg egy nagyobb képernyőn látni lehetett, merre repülsz, milyen magasan stb., számomra büntetés volt egy helyben 8 órát ülni. Azt is megtanultam, hogy a széksorok szélére kell helyet foglalni, mert akkor nem kell senkit zavarni, ha akarsz egy kicsit sétálni.

Azonban minden rosszért kárpótolt egy gyönyörű látvány. Amikor a felhők fölött repültünk, szikrázott a Nap, és alattunk mintha puha hópelyhekből egybeolvadt takaró hullámozott volna. Ilyet a földről soha nem lehet látni.

Az is jó volt, hogy a légitaskísérők gyakran megjelentek a felpakolt guruló szekrénykével, reggelit, ebédet, vacsorát stb. szolgáltak fel, ezzel is telt az idő.

Amerikai földet értünk Detroitban. Minden alkalommal, amikor biztos talajt éreztem a lábaim alatt, hálát adtam Istennek.

Aztán újabb rohanás, megkeresni a terminált, a kaput, felszállni és még egy órai repülés, amíg a végállomásra értünk. (folytatjuk)

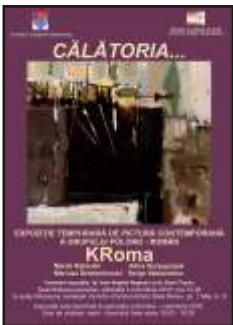
Lázár A.

Meghívó

A Máramaros Megyei Képzőművészeti Múzeum Nagybánya Művészeti Központja és a KRoma Csoport (Lengyelország) szeretettel meghívja Önt **2015. október 3-án, azaz holnap 15 órára** a múzeum Május 1 utca, 8. szám alatt található székhelyére

Az utazás...

című kortárs művészeti kiállítás megnyitójára - tudtuk meg dr. Ioan Anghel Negreantól, a múzeum program, marketing és népszerűsítésért felelős részlegének a vezetőjétől.

Jöjjön a moziba, be...

- folytatás az első oldalról -

18:30 óra

Filmgalopp – erdélyi magyar rövidfilmek versenye 2.

- Halmen József: Kliens (2014, 28', felirat: RO)

- Bertóti Attila: Mese (2014, 7')

- Bán József: Kelj fel, és járj! (2015, 13')

- Bán Attila: A Paradicsom (2015, 12')

- Simó Ibolya: Tökéletes befektetés (2015, 20', 16+)

- Fazekas Gyöngyi: Tünetmény (2015, 10')

20:00 óra

Miklauzic Bence: Parkoló (nagyjatekfilm, 2014, 92', felirat: RO, 16+)

Október 4., vasárnap

14:00 óra

Magyar rövidke

- Szilágyi Fanni: Kamaszkor vége (2015, 9', felirat: EN)

- Lichter Péter: Rimbaud (2014, 20', felirat: EN)

- Szirmai Márton: Az expedíció (2014, 11', felirat: EN)

- Vác Péter: James – All I'm Saying (2014, 4')

- Lakos Nóra: Egy napra visszamennék (2014, 7', felirat: EN)

15:15 óra

A 14. Filmtett Workshop filmjei

16:30 óra

Magyar rövidke a 12. Jameson CineFestről

- Batka Máté: Láv on the MÁV (2015, 20')

- Hermán Árpád: Ól (2015, 11')

- Zétényi Borbála, Kreif Zsuzsanna: Limbo Limbo Travel (2014, 16')

- Daniel Gray, Tom Brown: Teeth (2015, 6')

18:00 óra

Fazekas Csaba: Swing (nagyjatekfilm, 2014, 117', felirat: RO, 12+)

20:00 óra

Hajdu Szabolcs: Délibáb (nagyjatekfilm, 2014, 90', felirat: RO, 16+)

HELYSZÍN: Teleki Magyar Ház. Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

A belépés INGYENES!

A *Filmtett* folyóirat „születésnap rendezvényeként” Kolozsváron megalapított *Filmtettfeszt* első kiadását 2001-ben szervezték meg. Olyan alkotásokat válogattak a szervezők, amelyek nem kerültek moziforgalmazásba Romániában –, ugyanakkor bemutatkozási lehetőséget és nyilvánosságot kívántak biztosítani az erdélyi filmesek alkotásainak.

Az eltelt több mint egy évtizedben némafilmek, amatőr alkotások, kisjáték-, dokumentum- és animációs filmek befutott alkotóktól, diákmunkák, illetve Erdélyben készült egészségügyi alkotások egyaránt terítékre kerültek a rendezvényen.

A *Filmtettfeszt* 2011-ben kilépett Kolozsvárról: egy napra Nagyváradra is átköltözött. 2012-ben nagyszebeni és székelyudvarhelyi helyszínek csatlakoztak, 2013-ban hét, 2015-ben pedig összesen 12 erdélyi városban (az említetteken kívül Nagybányán, Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen, Kovásznán, Besztercén, Zilahon és Aradon) szervezték meg a *Filmtettfesztet*.

A hét mottója:

„A tömeg magányos hely, olyan közösség, amiből hiányzik a szeretet.”
(Stephen King)

Harangok hangja

Világhírnévre szert tett festőink vis-sza-vissza téró motívuma a nagybányai református templom tornya, mely kihí-vóan magaslik ki településünk környe-zetéből. Ha vonaton, bármilyen jármű-vel, akár gyalog közelítünk lakott terü-lethez, leghamarabb a templomok tor-nyai köszöntenek:

„Nagy távolban a harang zúgása csak olyan volt, mint szűnyog dongása.”

A tornyok őrei a harangoknak, ame-lyek évszázadok óta üzennek élőknek, holtaknak. Évszázadok, évezredek tanúi, sok-sok történet őrzői, némelyek meg-szólalása történelmet idéz, az elmúlt i-dők borzalmait; nyomor, öröm, béke, sza-badság, hitbéli felemelkedés egyaránt benne van zengésükben. Érzelmekre hatnak, ha fülünk és szívünk rájuk han-golódik. De felirataik is mesélnek tör-

ténetükről, létezésük céljáról. Az óvá-rosi református templom legnagyobb ha-rangjának felirata így üzen:

„Jertek kegyes hívek szavam hallatára
Az igaz Istennek magasztalására.
Az élet és halál kapujában állok,
Itt élőknek, amott holtaknak szolgálók.”

A Szent István torony nagy harang-ja meséli:

„A XIV. században épült, a XVIII. században leégett Szent István torony nagyságát hirdetem.
1561, 1619, 1769, 1869 években a villám elolvastott.
1917-ben a hazáért hadba vonultam.
1825-ben évben a hit buzgalma újra életre keltett.
Feltámadunk!”

A falu embere nagy vész idején - le-gyen az természeti csapás vagy ellen-ség közeledte - a harang szavára figyelt és cselekedett. Még ma is látni mezőn munkálkodó embereket kiegyenesedni, keresztet vetve imádkozni a déli harang-szó szavára. Sokan ismerjük a déli ha-rangszó történetét. A nándorfehérvári győzelemre emlékeztet.

II. Mohamed (1451-1481) uralma alá akarta venni Magyarországot, ezért 1456. június végén 150 000 főnyi sereggel és 300 ágyúval, ostromgépekkel és 200 ha-jóval Nándorfehérvár (Belgrád) alá ért, és július elején ostrom alá is vette. A vá-rat, Magyarország kulcsát Szilágyi Mi-hály, Ország Mihály és Hunyadi László védtek. II. Mohamed, Konstantinápoly meghódítója nem csak hadvezéri tehet-ség volt. Ő alapította meg a török tüzer-séget egy Urbán nevű renegát keresz-tény segítségével. A vár legkiemelke-dőbb védő egyénisége Hunyadi János, mellette pedig Kapisztrán János feren-cis rendi szerzetes volt. Lelkesedése, hite, szuggesztív szónoklatai a keresz-tes zászló alá gyűjtötte parasztok, kéz-művesek különböző nemzetiségű töme-gét. A harcokban kitűntek a 600 főből álló bécsi diákok, a harmadrendű fran-

Nándorfehérvár bevétele

ciskánusok csoportja, a Remete Szent Pál rendjének priorja hét halálraszánt barát-tal, a Lengyelországból jött háromszáz fős keresztes. 1456. július 14-én Hunya-di és Kapisztrán 45 000 főnyi serege be-vonult a várba. Ez új erőt öntött a vár-védő seregbe. Július 22-én a Hunyadi és Kapisztrán vezette sereg győzelmet aratott a hatalmas támadók felett. Az e-gész keresztény világban a legnagyobb örömet keltette. III. Callixtus pápa (1455-1458) augusztus 6-án, amely napon a győzelmet hírül vette, a nagy esemény örömére és emlékére elrendelte Urunk

színeváltoztatásának (Transfiguratio) ün-nepét, a déli harangzúgást.

A nagy örömet rövidesen súlyos csa-pás fölötti gyász váltotta fel: Hunyadi János augusztus 11-én Zimonyban ál-doztatul esett a várban kitört pestisjár-ványnak. Október 23-án követte őt a sír-ba ősz barátja, Kapisztrán János, akit a minoriták újlaki kolostorában ért el a ha-lál.

Emlékezzünk tehát, mikor megkon-dulnak harangjaink!

Vánk Sándor

Minden jó, ha a vége jó

A felsőbányai LIDL-ben gyakran találkozom egy özvegyasszonnyal. Nem-rég a barátságos, közlékeny özvegyasszony Barcelonát dicsérte nekem, amely-ben többször töltött felejthetetlen heteket Erikával, a fogadott lányával, annak férjével, valamint 5 és 10 éves unokáival.

A kilencvenes években angol órákat adtam a szorgalmas, értelmes S. Eri-kának.

A nyugdíjas nevelőapa és az áldozatkész, háziasszony nevelőanya bele-egyeztek abba, hogy nevelt lányuk tanulmányait egy békéscsabai egészségügyi technikumban folytassa. Erika az S. család rokonainál lakott.

A nevelőszülők először türelmesen várták kislányuk levelét, telefonhívását, látogatását, de később fokozatosan csüggedés kerítette hatalmába őket.

Nevelőanyja többször elpanaszolta nekem, hogy mi nyomja a szívét. Erika érthetetlen viselkedése engem is megdöbbentett. Hogyan felejthette el szerény jövedelmű szüleit, akik gyermekkorában imádkozva virrasztottak betegágya mellett, mesékkel ringatták álomba, jóra, szépre tanították, és sok kívánságát teljesítették.

Néhány év múlva, egy augusztusi délelőtt az elkeseredett nevelőanyát az-zal vigasztaltam, hogy nevelt fogadott lányuk meglátogatja őket, ha férjhez megy. Ugyanazon a héten, szombat reggel valaki kopogtatott az S. család la-kásának ajtaján. Amikor kinyitotta az ajtót, S.-né egy fiatalembert pillantott meg. Mellette állt fejét lehajtva a sudár, aranyszőke hajú Erika.

- Bejöhetek, anyukám? - kérdezte halkan.

- Isten hozott nálunk! - válaszolta könnyezve a kislányát megcsokoló ne-velőanya.

A meleg családi fészekben elmondta nevelőszüleinek, hogy ápolónő egy budapesti gyermekkórházban, a férje pedig informatikus. Miután letette az an-gol nyelvvizsgát, Erika hat hónapig Miamiban pincérnőként dolgozott. Buda-pesten egy új, drága autót vásároltak, amellyel gyakran utaztak Felsőbányára.

Tíz éve Barcelonában dolgoznak, de még nem spanyol állampolgárok. Eri-ka ápolónő egy iskolában, a férje pedig informatikus. Egy bérházbeli lakásuk erkélyéről S.-né többször gyönyörködött a Szent Család templomban, a XIX. század végén és a XX. század elején épített középületekben, valamint a távol-ban kéklő hegyekben.

A Szent Család templomot XVI. Benedek pápa 2010.november 6-án bazi-lika rangjára emelte és megszentelte.

Lelki szemeim előtt akkor is megjelenik a felsőbányai református és római katolikus templom, amikor a világ legnagyobb bazilikáját csodálom - vallotta be elérzékenyülve a felsőbányai özvegyasszony.

Boczor József

Ziffer Sándor (1880-1962):
Nagybányai városrészlet, 1908;
olaj, vászon

Egyszerű történet

Az öreg hamar érkezett, ezért le-ült az áruházzal szemben a szürke padra és figyelte a nyüzsgő embere-ket. Azok meg tologatták a bevásár-lókocsikat szorgalmasan, hol üre-sen, hol tele. A fia sokára érkezett, kérte is a bocsánatot:

- Ne haragudjék, édesapám, du-gó volt. Nagy forgalmi dugó!
- Semmi baj - válaszolta az öreg -, nem unatkoztam, néztem az áru-házat, volt időm gondolkodni.
- Igaz milyen szép, modern? - kér-dezte a fia mosolyogva.
- Iiigen... - bólogatott -, de ha egy-szer bezár, ez a sok ember éhenhal... a papírdarabkákat nem lehet meg-enni. Sem megfőzni, sem felfűstöl-ni.
- Ugyan, édesapám! Olyan nega-tívan gondolkodik - bosszankodott a fia.
- Igen - bólogatott az apa -, gye-re haza kapálni, még nem késő!

Zinner Oláh Ágnes

Dr. Bónis István parla-menti képviselő irodáinak működési programja:

Máramarossziget:

- RMDSz-székház, minden hó-nap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- RMDSz-székház, minden hónap második, harmadik és negyedik pén-tekén 10-12 óra között; - **Teleki Ma-gyar Ház**, minden hó-nap második, harma-dik és negyedik pén-tekén 12-14 óra kö-zött. A parlamenti képviselő telefonszá-ma: 0726200756.

Nagybánya.ro
városunk és környéke

az interneten

www.nagybanya.ro

MIKOLA ANDRÁS:

Színek és fények (7.)

- részlet -

Maticskán megláttam egy széles karimájú művészkalapot, ami rettenetesen megtetszett, és házigazdám nál, Asztai bácsinál magamnak is rendeltem hasonlót. Elutazásomkor még nem volt készen, és utánvéttel, egy héttel később kaptam meg. Gyönyörű darab, tiszta nyúlszőrből, szép ezüstösszürke színben, karimája pedig óriási, mint egy malomkerék. Ha művészetem ettől függött volna, bizvást merem mondani, hogy a legnagyobbak közül való lettem volna. Szatmáron nem is mertem a fejemre tenni, Budapestre tartogattam a nagy eseményt.

A pályaválasztás ideje sürgetett, rajztanárságra készültem. Ez biztos kenyernek látszott, nyugdíjjal jár, négy év után meg állásba kerülök és segíthetem szüleimet testvéreim neveltetésében. Kapcsolatban maradok szenvedélyemmel - festhetek. Szüleimnek is tetszett választásom, és szeptember hó első napjaiban, miután a felvételi rajz sikerült, rajztanár-jelölt lettem. Az alakrajz-tanárnál - egy mindenképpen szürke egyéniségnél - görög és római szobrok után ké-

szült gipszfejeket rajzoltunk, s már az első hetekben összekülönböztünk. A gipsz után készült rajzomhoz háttérrel is rajzoltam, a fehér fej világosan emelkedett ki a sötét háttérből. Az akadémiai rajzolás ezt nem ismerte. Ez már művészi látás volt, amit Nagybányán tanultam. Forradalom az akadémiai tanítással szemben! Nem az én forradalmam, Nagybányáé!

Tovább is így dolgoztam; a negyedévesek lejöttek a második emeletről, hogy lássák. Renitenskedésem az igazgató úrnak is fülébe jutott, irodájába hívatott, és megintett. Közben a nagybányai méreg dolgozott bennem. Úgy éreztem, hogy én rajztanárként csak félelmelem leszek. A festészet egész embert kíván, és ha vinni akarom valamire, egész életemet a művészetnek kell szentelnem.

Irtózatossá lelki tusát vívtam, vajon lesz-e tehetségem, nem rontom-e el egy hibás lépéssel egész életemet. Kétségeim közepette Réti Istvánnak írtam, aki ismer- te Nagybányán készült munkáimat, tőle kértem bátorítást, de azt a választ kaptam, hogy saját magáról sem meri azt állítani: van tehetsége. Így vergődtem,

A nagybányai Teleki Magyar Ház és a Sárospataki Képtár

„Mai sárospatakiak”

c. kiállítása 2015. október 11-ig tekinthető meg a nagybányai Teleki Magyar Házban (Minerilor-Thököly utca, 5-7. szám).

Szeretettel várjuk!

míg végül elhatároztam: mégis festő leszek. Ha kell, úgy élek majd, mint egy szerzetes, mindenről lemondva, szegényen, koldusan, de festő leszek!

Ellenállhatatlan vágyamat megírtam szüleimnek. Számukra, persze, elhatározásom valóságos katasztrófát jelentett. Apám azt válaszolta, tegyek belátásom szerint, de ő ezen a pályán egy krajcárral sem támogathat. Apám barátaitól is kaptam leveleket, melyekben sajnálattal írták, milyen jó fiú voltam, s bizonyára rossz társaságba kerültem, de térjek meg... Ilyennek látták a művészsorsot.

A három hónap alatt, míg Budapesten voltam, Huszár Károllyal, a későbbi politikussal laktam együtt. Akkor a Katolikus Néplapnak volt munkatársa, később szerkesztője. Így gyakran mentünk a Szent István Társulat nyomdájába, eljártunk népgyűlésekre, a Katolikus Körbe, és vitaestekre a szociáldemokrata pártba. Emlékszem egy estére, amit a vasasok Váci úti párhelyiségében töltöttünk, s ahol igen szenvedélyes hangú vita folyt. A sötét gyárudvaron kifelé menve minden percben vártam, hogy megvernek bennünket.

Huszár Károlyt - kiváló beszédképessége ellenére - soha nem tartottam finom, csiszolt intellektusnak. Nem osztottam nézeteit sem, és esténként, mikor a vitát szóval már nem bírtam, rendszerint azzal fejeztük be, hogy a párnát a fejéhez vágta.

Valamelyik délután József körúti lakásunkon őt látogatta meg egy újságíróként bemutatkozó ember. Nevére már nem emlékszem - 1915-ben az I. honvéd gyalogezrednél ráismertem -, a fontos az, hogy miután emberünk eltávozott, kerestem a művészkalapomat, tűvé tettük a házat, de bizony a kalap el-

tűnt. Nagy szomorúság költözött be hozzánk, hiszen ha azzal én Pesten megjelentem az utcán, mindenki utánam fordult. Aki egyszer látott, nemigen felejtett el. Pénzem nem akadt új kalapra, abban az időben pedig fedetlen fővel még nem jártak férfiak. Huszár Károly adott kölcsön egy kalapot. Mikor egy hét után újból a Szent István Társulatnál jártunk, a portás azzal a hírrel fogadott:

- Megvan a kalap!

Nagy örömmel vettem birtokomba, s mikor megkérdeztem, hogyan kerítette meg, elmondta, hogy ő már jól ismer- te a kalapot, s amikor egy idegen ember fején meglátta, azonnal megkérdezte, honnan van. Az ember megjijedt, eldobta a kalapot, és futásnak eredt. Egy- milliós lakosú városban így került meg az én kalapom.

A rajztanárképzőben töltött három hónap alatt megismertem a művészeti nevelés és mesterségbeli tudás fejedelmét, Székely Bertalant, aki kompozícióra tanított bennünket. Hatalmas alakja, nagy koponyája most is előttem van. Mi, gyerekek, nem tudtuk felfogni, milyen nagy művész foglalkozik velünk. Egyik óráján a terem- be érkezve kalapját egy gyéren megvilágított padra helyezte, de távozáskor nem találta. Ideges lett, és panaszkolta, hogy ő azt a kalapot még Kaulbachtól, a nagy osztrák festőmestertől kapta. Mi aztán megtaláltuk: egy zsíros ócskaság volt, finnyásan fogtam meg, és nyújtottam át. Máskor kazettámba nyúlt, kivett egy tubust, megkérdezte, mibe kerül. Mikor megmondtam, hogy harminc krajcár, feddőleg intett: milyen könnyelműek vagyunk! Magunk kell törjünk, ha jó és olcsó festéket akarunk használni!

- folytatjuk -

A Nagybányai Háló Mozgalom szeretettel meghív a

XI. Nagybányai Háló Találkozóra

(2015. október 10.)

Mottó: „Evezd a mélyre!”

– „Kinek jó - mire jó az önkéntesség? – *Simai Éva*, a Szatmári Egyházmegyei Caritas Szervezet Szt. Pál központjának munkatársa

Párhuzamos program:
– „Keresztények társasága” (kézműves foglalkozás Bálint Katalinnal)

16.10-16.40 óra - A Németh László Elméleti Liceum ifjúsági kórusa – *Fülöp Gábor* karnagy vezetésével

16.40-17.20 óra – „Merre tart a Háló egy migrációs Európában?” – *Konrád Katalin* (Nagyvárad) partiumi régióvezető, kárpát-medencei Háló-vezető

– Plénium

17.20 óra – Búcsúzás

Érdeklődés és jelentkezés: *Uglár Sándor*, tel. 0746/014930, e-mail: nagyb.2004@freemail.hu, *Siklódi Olga*, tel. 0746/343881, *Gál Imre* tel. 0741/577810

Korhatár: 16 év fölött

Résztvételi díj: 13 lej

Jelentkezési határidő: 2015. október 5.(!) (Jelentkezés előleggel együtt, ami 10 lej!)

Mindenkit szeretettel várunk!

Fővédnök: *Msgr. Schönberger Jenő* megyéspüspök

Helyszín: Krisztus Király templom – Don Bosco közösségi terem és környéke
8.45-9.55 óra – Érkezés, regisztráció (Krisztus Király templom udvara)

10.00-10.45 óra – Szentmise, főcelebráns: *Ft. Dr. Ágoston Ferenc* krasznabélteki plébános

10.45-10.55 óra – Szünet

10.55-11.10 óra – „Isten hozott a közösségek és plébániák találkozására!”

„Honnan jöttünk?” – *Uglár Sándor* kerületi főbogo

11.10-12.00 óra – Előadás: „Helyem és feladatom Isten nagy hálójában, az egyházban” – *Ft. Dr. Ágoston Ferenc* (Krasznabéltek)

12.00-12.15 óra – „Ki a társam?” (szünet)

12.15-13.30 óra – „A Te véleményed is számít” – kiscsoportos beszélgetés

13.40-15.00 óra – Ebéd („CinqueCento” vendéglő)

15.10-16.10 óra – „Életképek a Krisztus Király plébánián” – *Ft. Szmutku Róbert* plébános

Elfoglalta helyét Nagybányán a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által indított *Petőfi Sándor Program* ösztöndíjasa. *Bogdán Tibor* szeptember elsején érkezett és kilenc hónapon át dolgozik a szórványmagyarságot segítő program keretén belül. Minden érdeklődőt szívesen lát a *Teleki Magyar Házban*, de elérhetik őt e-mailen (*bogdan_tibor@yahoo.com*) vagy telefonon (0761-937196) is.

Humor-zsák

Nyugdíj-reform:

- 2015. november 1-től a nyugdíjasok átmehetnek a piroson!
- 2016. január 1-től kötelező lesz nekik!

Viktor Ponta elmegy a kozmetikushoz és kéri, hogy tegyen egy szépségpontot a homloka közepére, olyat, amelyet az indiaiak viselnek.

- Miért kéri ezt, miniszterelnök úr?
- A múlt héten találkoztam az indiai miniszterelnökkel és beszéltem neki az eddig elért fényes sikereinkről. Figyelmesen végighallgatott, végül a homloka közepére mutatva ezt mondta: Magának innen hiányzik valami!

Orbán kimegy Kádár sírjához:

- Mit tegyek, hogy úgy szerezzen az ország, ahogy téged?
- Gyere, Viktorkám, feküdj ide mellém!

- Mi a különbség a demokrácia és a népi demokrácia között?

- Ami a zubbony és a kényszerzubbony között.

- Mit csinálsz mostanában?
- Semmit.
- És melyik minisztériumban?

- Honnan lehet tudni, hogy egy fűrt szőlőből melyik szem politikus?

- Az a kis rohadt...

Pártértekezlet végén:

- Elvtársak, akkor most zársképpen énekeljük el a Real Madridot!

A mellette ülő elvtárs rázni kezdi:

- De párttitkár elvtárs, nem a Real Madridot, hanem az Internacionálét!
- A franc egye meg, ezt a két csapatot mindig összekeverem!

Vörösmarty szobrát kordon veszi körül. A kordonon belül munkások, rendőrök, szakemberek. Egy öreg bácsika megszólít egy rendőrt:

- Mi lesz itt, fiam?
- Megy a szobor, jön helyette egy Rákosi.
- Kár lenne, hiszen csak egy betűt kellene változtatni rajta. Vörösmarty-ból Vörös Matyi.
- Jó, jó, de hátul ki van írva: „Hazádnak rendületlenül”
- Itt is csak egy betűt kellene változtatni.
- „Hazudnak rendületlenül!”

- Mi a különbség a diliház és a parlament között?
- A telefonszám.

- Milyen a romániai demokrácia?
- Olyan, mint a cseresznye: evés: egyet nyelünk, egyet köpünk.

- Hogyan tudsz küzdeni a szervezett bűnözés ellen?
- Nem szavazol rájuk.

- Asszonyom, mit írjak a férje sírkövére foglalkozásként?
- Írja azt, hogy egy kuplérában volt zongorista.
- Na de asszonyom!
- Hát mit csináljak, politikus volt szegénykém, de azt úgy szégyellem ráírni.

- Ha Ponta, Băsescu és Dragnea csónakázik a snagovi tavon, s egyszer a vihar miatt csónakjuk elsüllyed, ki menekül meg?
- Az ország!...

- Mi az abszolút osztályharc?
- Amikor a pártház macskája kergeti a templom egerét.

Megy a pasi hazafelé este a kihalt utcán, amikor eléugrik egy rabló, és rákiált:

- Fel a kezekkel, és ide a pénzét!
- De, kérem, én országgyűlési képviselő vagyok!
- Hmmm, vagy úgy. Akkor ide a pénzem!

Két ember beszélget:

- Te, hogy ez a Gyurcsány mekkora színész!
- Igen, én is szeretném minél több darabban látni!

Román politikusok utaznak egy magánrepülőn. Egyszer csak elrepülnek egy nagyon szegény falu fölött. Megszólal egyikük:

- Ha én ide ledobnék egy szelet kenyeret, kezecskét csokolának nekem az emberek.
- Erre a másik:
- Ha én ledobnék egy 1 zsák kenyeret, akkor ezentúl mindig rám szavaznának.

Na, erre hátra szól a pilóta:

- Gondolják csak el, milyen lehetőségek nyílnának meg előttünk, ha én magukat dobnam le.

Magyarországon található pincsi fajták

Máltai pincsi

Pekingi palotapincsi

Majompicsi

Putyinpincsi

Két fickó beszélget:

- Képzeld, Józsi tegnap elment az Orbán Viktor-hasonmás versenyre.
- De hát Józsi nem is hasonlít Viktorra.
- Hát, nem is nyerte meg.

- Én a Norbi-módszerrel semmire nem mentem, a Ponta-módszerrel viszont év eleje óta hat kilót fogytam...

Józsi bácsi 1950-ben bemegy a rendőrségre:

- Parancsnok elvtárs, feljelentést szeretnék tenni. Két flamand katona betört a házamba, és elvitte az összes pénzeimet, kiürítette a magtáramat, elvitte az állataimat.
- De Józsi bácsi, hogyhogy flamand? Nálunk csak szovjet katonák vannak!
- Ezt nem én mondtam! Maga mondta!

A zsidó fiú elmegy a rabbihoz, és azt kérdezi tőle:

- Rabbi, magyarázd el nekem, mi a kommunizmus?
- A rabbi gondolkodik egy pillanatig, majd így válaszol:
- Megpróbálom neked egy szemléletes példával magyarázni. A kommunizmus az kölcsönös megállapodás, mintha azt mondanám neked, hogy ha nekem adod az órát, én bármikor megmondom neked, hogy mennyi az idő!

Köszönések

Réges-régen úgy köszöntünk, hogy „Jó napot!”, vagy „Dicserésség”. Leventékként aztán úgy köszöntünk, hogy „Szebb jövőt” – és mindig rosszabb lett. Aztán úgy köszöntünk, hogy „Kitartás” – s a fél ország elszaladt. Most úgy köszönünk, hogy „Szabadság”, s a fél ország börtönben van. Hát „Aggyisten”!

Képzőművészet határok nélkül

Sárospatak-Nagybánya kulturális kapcsolatok

A Sárospataki Képtár és a nagybányai Teleki Magyar Ház kulturális kapcsolatai több mint 5 éves múltra tekintenek vissza. Az EMKE – azaz az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Észak-magyarországi Képviselőtestületének munkájába illeszkedve számos közös kiállítás és más rendezvény fémjelzik ezt a munkát. A kölcsönösen megszervezett programok ebben az évben is folytatódtak.

Közvetlenül előzve az idei Főtér Fesztivált, szeptember 17-én „**Mai sárospatakiak**” címmel nyílt kiállítás a Teleki Magyar Házban azzal a céllal, hogy bemutassa a nagybányai magyar közösségnek a Bodrog-parti városban élő és alkotó képzőművészek munkáit. A tárlatot maguk a művészek nyitották meg, izgalmas tárlatvezetés keretében.

A megnyitót a Németh László Líceum énekkara indította rövid koncertjével (karnagy: *Fülöp Gábor*), majd *Dávid Lajos*, a Teleki Magyar Ház vezetője méltatta a két város jelenlegi és egykori kulturális kapcsolatait. Ezután következett a rendhagyó megnyitó, ahol a kiállító művészek beszéltek munkájukról, alkotásaikról. A szépszámmú közönségnek *Fazekas Balog István*, *feLugossy László*, *Molnár Irén* és *Stark István* más-más megközelítésből nyilatkoztak a falakon elhelyezett műveikről. (A kiállítók közül *Sándor Zsuzsa* munkahelyi elfoglaltsága miatt sajnos nem lehetett jelen az eseményen.)

A kollekció október 10-ig látható Nagybányán.

Szintén a Sárospatakkal kialakított együttműködés része a „**Mai nagybányaiak**” kiállítás, amelyet közel egy éve „utaztat” a Sárospataki Képtár szerte az anyaországban. A kiállítást ezúttal az Ózdi Művelődési Intézmény fogadta be az Ózdi Olvasóban. A tárlaton hat nagybányai magyar képzőművész mutatkozott be: *Bitay Zoltán*, *Dudás Gyula*, *Győri Kinga*, *Kovács Bertalan*, *Les Pál* és *Kása Dávid*, valamint a máramaroszigeti *Boar Szilvia*. A kiállítást *Csatlósne Komáromi Katalin*, a sárospataki Művelődés Háza és Könyvtára igazgatója ajánlotta az ózdiak figyelmébe! (TMH)

A Teleki Magyar Ház közművelődési programjait és kortárs tárlatainak szervezését a **BETHLEN GÁBOR ALAP** és a **COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY**, valamint az **RMDSz** támogatja!

Téglajegyek a Teleki-házért Másodszor is sorsoltunk!

Szeptember 20-án, a Főtér Fesztivál zárónapján ismét értékes képzőművészeti alkotásokat – festményeket, grafikákat – sorsoltunk ki azok között, akik téglajegyek vásárlásával járultak hozzá a Teleki Magyar Ház felújításának költségeihez!

Bitay Zoltán: *Domboldal* c. pasztellképét **Varga Gábor**, Potyók Tamás: *Piaci részlet* c. festményét **id. Oszóczki Kálmán**, Szántó András: *Festőtelep* c. olajképét **Miszi Matild**, Boar Szilvia: *Interferenciák* c. pasztellképét **Adamcsik Anikó**, Vassy Erzsébet: *Erdőszéle* c. munkáját pedig **Pál Terézia** nyerte. **GRATULÁLUNK** a nyerteseknek!

Ismételten köszönjük mindazok segítségét, akik az idei Főtér Fesztivál során és az elmúlt közel másfél évben téglajegyek, Nagybánya-pólok, vagy Nagybánya-bögrék vásárlásával segítettek a Teleki Magyar Ház felújítási munkálatait!

Minden olyan támogatóknak, akik pólot vásárolt, téglajegyet adtunk ajándékba. Ezekkel együtt legújabb téglajegyes támogatóink a következők:

Ruff Rudolf, Nagybánya – 300 lej (arany), **Kugyela Attila**, Budapest – 10 lej (egyszerű téglajegy/pólo ajándék), **Kiss Mária**, Százhalombatta – 10 lej (egyszerű téglajegy/pólo ajándék), **Várvédő Réka**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Varga Gábor**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Balogh Gyöngyi**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Daubner Tímea**, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszerű/pólo ajándék), **Szabó Zerindné**, Budapest – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Bajcsi Annamária**, Budapest – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Márton Evelin**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Dr. Incze Judit**, Gyula – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Lévay Boglárka**, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszerű/pólo ajándék), **Szász Jenő**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Ravai Gergő**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Bak Sándor**, Szinerváralja – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Bak Gergő**, Szinerváralja – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Starmüller Anna**, Budapest – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Aurori Emese**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Starmüller Csaba**, Budapest – 20 lej (2 db. egyszerű/pólo ajándék), **Vida Adrienn**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Kató Csaba**, Szatmárnémeti – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Aurori Attila**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Gircsis Melinda**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Ratiu Doris**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Pintér Éva**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Név nélkül**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Váraday Csongor**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Ledniczky Béla (Belloni)**, Kolozsvár – 10 lej (egyszerű), **Kiss Dezső**, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszerű/pólo ajándék), **Szabó Ödön**,

Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Balla Tibor**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Sárközi Imre**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Hajnal Tibor**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Kirmájér Ádám**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Mocirán Ioan**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Huszár László**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Márton Rudolf**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Tótpál Márk**, Nagybánya – 500 lej (gyémánt), **MM Dent**, Felsőbánya – 100 lej (ezüst), **Osvald Zsolt**, Veresegyháza – 10 lej egyszerű/pólo ajándék), **Vicsai Erzsébet**, Monó – 10 lej (egyszerű), **Incze István**, Gyula – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Kézdí Éva**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Puklus István**, Nagybánya – 100 lej (ezüst), **Puklus Gabriella**, Nagybánya – 100 lej (ezüst), **Zalányi Erika**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Máté Zsolt**, Nagybánya – 50 lej (bronz), **Ludeschler Ilona**, Nagybánya – 20 lej (2 db. egyszerű), **Tim Márta**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Lakóczy Éva**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű), **Zaváczki Tibor**, Nagybánya – 30 lej (3 db. egyszerű/pólo ajándék), **Nitrai Zsolt**, Budapest – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Balogh Gyöngyi**, Nagybánya – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Forgács Mónika**, Budapest – 10 lej (egyszerű/pólo ajándék), **Komlósi József**, Nagybánya – 30 lej (3 db. egyszerű/pólo ajándék), **Hajdú-Brezoszi Erika és Laci**, Kolozsvár – 100 lej (ezüst), **Miszi Matild**, Nagybánya – 100 lej (ezüst), **Ledniczky Béla (Belloni)**, Kolozsvár – 100 lej (ezüst).

TÉGLAJEGY vásárlásával mindannyian hozzájárulhatunk a történelmi műemléképület és a Bányavidék szórványközpontja megújulásához, megsejteléséhez!

Téglajegyeket 10 LEJES (egyszerű téglajegy), 50 LEJES (bronz), 100 lejes (25 euró/ezüst), 300 LEJES (75 euró/arany) és 500 LEJES (125 euró/gyémánt) címletekben lehet vásárolni. Támogatóink nevét feltüntetjük internetes oldalainkon, az idei munkálatok lezárását követően pedig újabb 5 nagyszerű festményt sorsolunk ki erre a célra felajánlott csodálatos műalkotásokból, *Kása Dávid*, *Bitay Zoltán*, *Kovács Bertalan*, *Szántó András*, *Győri Sánta Kinga*, *Kondrák Matyikó Margit*, *Vassy Erzsébet*, *Boar Szilvia*, *Murádin Lovász Noémi*, *Láng Eszter*, *Potyók Tamás*, *Barkóczy Veronika*, *Gonda Zoltán*, *Pavluk Gábor* és *Sütő Petre Rozália* munkáiból.

KÖSZÖNJÜK a nagybányai és Nagybánya-környéki magyar közösség, közel és távol élő barátaink eddigi és ezutáni segítségét!

Kérjük támogassák továbbra is téglajegy vásárlásával az épület felújítási munkálatait! Részletek és információk: teleki-haz-2.org/a-teleki-magyar-haz-2-teglajegy/, valamint az intézmény irodájában és telefonszámain!

Csak Deák állt ki a magyar nőnevelés úttörője mellett

Százhusz éve, 1895. szeptember 28-án halt meg Veres Pálné, gr. Teleki Blanka utódja, a magyar nőnevelés úttörője. Az 1840-es évek végétől szoros barátság fűzte Madách Imréhez, ezért háborította fel mélységesen, amikor elolvasta az író 1864-es akadémiai székfoglalóját, mely *A nőkről, különösen esztétikai szempontból* címet viselte. Ebben - többek között - a következő gondolatok szerepelnek: „A nő korábban fejlődik, de teljes férfiúi érettségre sohasem jut, könnyebben felfog és tanul, de teremtő géniusz hiányával az emberek irányadó szellemei közé nem emelkedik..., a művészetet és tudományt előre nem viszi.” Előbb Madáchnak írott levelében kelt a nők védelmére, majd elhatározta, hogy a nyilvánosság elé lép, és mozgalmat indít a felsőbb nőnevelés érdekében.

Beniczai, micsinyei és pribóczi Beniczky Hermin (Veres Pálné leánykori neve) 1815. december 13-án született Nógrád vármegyében, a Terbeléd (ma Trebelovce, Szlovákia) melletti Lázipusztán. Apja az Árpád-korig tudta visszavezetni a családfáját, svéd származású édesanyja is igen művelt, nemesi családból származó asszony volt. Apját egyéves korában vesztette el, anyja ezután három gyermekével Budára költözött, ahol egyik alapítója lett a Budai Jóltevő Asszonyi Egyesületnek. Anyja áldozatául esett az 1831. évi kolerajárványnak, a teljes árvaságra jutott *Hermin* ezután nagyapjánál nevelkedett.

Saját akaratából tanult, sokat olvasott, érdekelte a kultúra, a földrajz, a történelem, a politika, az irodalom, a művészetek. Huszonnégy évesen ment feleségül *Veres Pálhoz*, Nógrád vármegye főjegyzőjéhez, akivel Vanyarcon telepedtek le. *Hermin* az 1850-es évekig kizárólag családjának és egyetlen lánya, *Szilárda* nevelésének élt. Mivel lánygyermekeket nevelő iskola akkoriban nem létezett Magyarországon, tanárokat fogadott lánya mellé.

Az 1840-es évek végétől szoros barátság fűzte *Madách Imréhez*, ezért háborította fel mélységesen, amikor elolvasta az író 1864-es akadémiai székfoglalóját, mely *A nőkről, különösen esztétikai szempontból* címet viselte. Ebben – többek között – a következő gondolatok szerepelnek: „A nő korábban fejlődik, de teljes férfiúi érettségre sohasem jut, könnyebben felfog és tanul, de teremtő géniusz hiányával az emberek irányadó szellemei közé nem emelkedik..., a művészetet és tudományt előre nem viszi.” Előbb *Madáchnak* írott levelében kelt a nők védelmére, majd elhatározta, hogy a nyilvánosság elé lép, és mozgalmat indít a felsőbb nőnevelés érdekében.

Hatalmas ambícióval látott munkához, s bár kezdeményezése mögött valóságos társadalmi igény állt, terveit nem volt könnyű elfogadtatnia. Még a liberális *Eötvös József* sem támogatta, csak *Deák Ferenc* állt ki mellette. *Veres Pálné Felhívás a nőkhöz* című kiáltványát 1865. október 28-án közölte *Jókai* lapja, a *Hon*, majd újabb felhívást írt *Buzdító szöveg* címmel. 1867. május 24-én

A főzőtanfolyam növendékeinek csoportja

összejövetelt szervezett a pesti Tigris Szállóban, hogy megbeszélhessék a nők művelése ügyében teendő lépéseket. Az összejövetel sikerén felbuzdulva 1868. március 23-án adományokból megalakult az Országos Nőképző Egyesület, melynek elnöke *Veresné, alelnöke pedig Teleki Sándorné lett* (sz. *Kende Júlia, ifj. gróf Teleki Sándor* felesége, a „vad gróf” menyje - szerk. megj.).

A következő évben, 1869. október 17-én az Ország úton (a mai Múzeum körúton) megnyílt az első magyar felsőbb leányiskola, amely a nők szellemi fejlődését, a magasabb ismeretek megszerzésének lehetőségét tűzte ki célul. A tantervet *Veres Pálné* készítette, az intézménynek a nagy tekintélyű irodalomkritikus, *Gyulai Pál* volt az igazgatója, a tanulókat főként óradíjas gimnáziumi tanárok oktatták. A növendékek magyar, német, francia nyelvet és irodalmat, számant, természetrajzot, lélektant, művésztörténetet, esztétikát tanultak, valamint könyvvitelt és kézimunkát is. A kedvező társadalmi fogadtatás eredményeképpen lassan javultak az intézmény működésének anyagi feltételei is.

Az 1870-es évek elején a felsőbb leányiskola már internátussal is rendelkezett. Megindult a négyosztályos alsóbb népiskolai oktatás is, és 1873-ban *Trefort Ágoston* kultuszminiszter támogatásával a népiskolai és a felsőbb leányiskolai szint közé beillesztették a polgári iskolai képzést. Jól szemlélteti

a Nőképző Egyesület hírnevét, hogy *Erzsébet* királyné három alkalommal is meglátogatta az intézetet. Az 1890-es évek elejére az Országos Nőképző Egyesület tanintézetében a felsőbb leányiskolai képzést négy évfolyamossá alakították át, amivel lehetővé vált a nevelőnői vagy tanítónői oklevél megszerzése. 1881-ben a tanintézet a belvárosi Zöldfa utcába költözött, ahol a 11 osztályterem mellett ének-, rajz- és tornaterem, valamint játszótér és korcsolyapálya is helyet kapott.

Veres Pálné bokros elfoglaltságai mellett tavasztól őszig Vanyarcon igazgatta a férje halála után rámaradt gazdaságot, télen a fővárosban élénk társadalmi életet élt, lánya salonjában fogadta a szellemi élet kiválóságait, *Jókai Mór*t, *Gyulai Pált*, *Mikszáth Kálmánt*, *Vámbéry Ármint*. Az Országos Nőképző Egyesület elnöksasszonyaként hetvenhat éves koráig irányította mindenre kiterjedően a szervezetet, visszavonulásra egészségi állapota miatt kényszerült. Nyolcvanévesen, 1895. szeptember 28-án halt meg Váchartyánban.

Az egykori felsőbb leányiskolát az utókor az alapítóról nevezte el, a budapesti *Veres Pálné* Gimnázium ma is ugyanazon a helyen található, a Zöldfa utca nevét 1905-ben változtatták *Veres Pálné* utcára. A magyar nőmozgalom jeles alakjának emlékét szobor is őrzi, melyet a *Veres Pálné* utcában helyeztek el. (*mult-kor.hu*)

Kis híján tragédiába torkolt az első magyar Föld körüli vitorlásút

Harminc éve, 1985. szeptember 26-án indult el Föld körüli útjára a magyar Szent Jupát vitorlás fedélzetén Fa Náddorral és Gál Józseffel. Expedíciójukkal beírták nevüket a magyar sport történetébe, az útról 1988-ban jelent meg Fa Náddor könyve.

Magyarország első világ körüli vitorlásútját *Fa Náddor* vitorlázó, hajóépítő és *Gál József* vitorlázó tette meg. Egy Balaton-31 típusú hajóból építettek meg a túrahajót, amelyet Szent Jupátról, a kenusok védőszentjéről neveztek el. A két kalandvágyó székesfehérvári fiatal az akkor még jugoszláviai, ma horvátországi Opatijából (Abbáziából) indult el, majd a Gibraltári-szoroson átkelve jutottak ki az Atlanti-óceánra. Dél felé hajóztak, hogy megkerüljék az afrikai Jöreménység-fokát. Útközben rádióon tartották a kapcsolatot a parti állomásokkal, hazájukkal és családjukkal. A két hajós hatóránként váltotta egymást a kormánynál, előfordult, hogy 6-7 méteres vagy még annál is magasabb hullámokkal kellett megküzdniük.

1986. március közepén már az Indiai-óceánon hajóztak, ahol a tomboló vihar felborította a Szent Jupátot. Végül si-

került visszafordítaniuk a hajót, és rádiókapcsolatuk is helyreállt. 1987 januárjában kifutottak a Csendes-óceánra.

1987. március 1-jén haladtak át az amerikai kontinens legdélebbi pontján, a Horn-fokon. Miután megkerülték Amerika déli csücskét, ismét az Atlanti-óceánon hajóztak. Argentínától keletre óriási viharba kerültek, a 140 kilométeres sebességű orkán felborította a Szent Jupátot, a kormánytól álló *Fa Náddor* a tengerbe repítette, életét a biztosító kötél mentette meg. Az elemek tombolását túlélve jutottak el Buenos Airesbe, majd Rio de Janeiróba. Innen indultak el hazafelé. 1987. szeptember 12-én, 717 nap és 60 ezer kilométer megtétele után futottak be Opatija kikötőjébe. Expedíciójukkal beírták nevüket a magyar sport történetébe, az útról 1988-ban jelent meg *A Szent Jupát 700 napja* cím-mel. (*a mult-kor.hu nyomán*)

Miért korog a gyomrunk, ha éhesek vagyunk?

A gyomorkorogás a közepesen ciki testi zajok közé tartozik; nem tehetünk róla, de nem is tudjuk visszafojtani, éppen ezért dobja fel remekül a hangulatot mondjuk az iskolában a dolgozatírás csendjében, vagy egy céges tárgyaláson. De vajon mitől ad ilyen hangot a gyomrunk, ha éhesek vagyunk?

Az ember emésztőrendszere tulajdonképpen egy hosszú cső, a szájától a végbélnyílásig. Ebben az ételt nem a gravitáció mozgatja, hanem az emésztőcsatornát körülölelő izmok mozgása. Ezek az izmok ritmikus összehúzódásokkal tolják előre az emésztőcsatorna tartalmát, nagyjából úgy, mint a szívverés, csak éppen lassabb ütemben: a gyomorban percenként 3, a vékonybélben 12 az összehúzódások átlagos száma. Az étel, miután megrágtuk, pépes formát vesz fel, és ebbe lég-, vagy egyéb gázbuborékok is vegyülnek – vagy azért, mert egyszerűen levegőt nyelünk, vagy azért, mert emésztés közben fejlődik. A gyomorkorogás ezeknek a buborékoknak a mozgásából adódik. Minél inkább tele van a hasunk, annál jobban hangszigeteli ezt az effektet az étel – ezért csak akkor hallatszik ki hangosan a korogás, amikor üres a gyomrunk, vagyis éhesek vagyunk.

Na de miért megy feleslegesen az izommozgás akkor is, ha épp nincs

mit továbbítania? Valójában ilyenkor le is áll, a szervezet nagyon hatékonyan spórol az energiával. Ezzel párhuzamosan, ha a gyomor falában lévő receptorok nem érintkeznek emésztőnivaló étellel (vagyis érzékelik, hogy üres a gyomor), elkezdnek egy hormont termelni. Ebből nagyjából két óra alatt gyűlik fel akkora mennyiség, ami az idegrendszeren át üzenetet küld az agynak, miszerint utántöltés kéne. Az agy erre visszakapcsolja az izommozgást, ami egyrészt beindítja az éhségérzetet, másrészt a légbuborékok mozgásával a gyomorkorogást, harmadrészt egyfajta nagytakarítást végez az emésztőcsatornában maradt maradékok kipucolásával. Ez nagyjából 10-20 percig tart, aztán, ha nem érkezett étel-utánpótlás, újra lekapcsol, és ez a ciklus kb. óránként ismétlődik – ezért érezzük azt, hogy hullámokban tör ránk az éhség, és a hullámok között átmenetileg csillapodik.

Létezik egy másik típusú éhség is, ezt „hunger pang”, vagyis éhség-nyílallás néven ismeri a szakirodalom, és a gyomor kiürülése után 12-24 órával indul be. Ezek erősebb, görcsszerű gyomor-összehúzódások, akár fél percig tarthatnak, és 30-40 percig vissza-viszszátérnek, majd ezután 2-3 órára csillapodik az éhségérzet. (*index.hu*)

Okosító ételek a tojástól a dióig

Ha közeleg a vizsgaidőszak, egyél sok lazacot! Eláruljuk, hogy mitől leszél még okosabb, ráadásul a csoki-nassolásról sem kell lemondanod.

Ha jól szeretnél tenni az egyik legfontosabb szerveddel, először is dobd ki a Ginkgo biloba kapszuláidat (kutatások bizonyítják, hogy nem hatásos az agy teljesítményének növelésében, ahogy a szerv öregedésének lassítását sem segíti), és tápláld inkább az elméd megfelelő élelmiszerekkel. Az optimális mértékű mozgás, az alvás, és az elfogyasztott élelmiszer is lassíthatja az agy öregedési folyamatait.

Egy amerikai egyetemi neurológus, Fernando Gómez-Pinilla (PhD, UCLA) szerint - akinek egyébként az ételek agyra való hatásának tanulmányozása a szakterülete -, a legfontosabb, hogy elkerüljük a sült, zsíros ételeket és próbáljunk minél több omega 3 zsírsavat bevinni a szervezetünkbe. Az omega 3 ugyanis elengedhetetlen a normális és megfelelő agyműködéshez. Ez a zsírsav az elsődleges forrása a DHA-nak (dokozahexénsav), amely nagy mennyiségben található meg az agysejtek membránjaiban. A tudósok úgy vélik, a DHA elősegíti az agy növekedését, növeli a tanulás hatékonyságát, javítja a memóriát és a segíti a szinapszisek általi kommunikációt.

A megfelelő tápanyagok kiválasztása kulcsfontosságú annak érdekében, hogy testünk, és vele együtt az elménk is egészséges legyen. Általánosságban elmondható, hogy arra kell figyelni, hogy az étrendünk legyen zöltségben, gyümölcsökben gazdag, és fontos kerülni a feldolgozott élelmiszereket. Ez a fajta táplálkozás javítja a vérkeringést, segíti a mentális funkciókat, csökkenti az agyi érkatasztrófa és a neurodegeneratív betegségek kockázatát, mint az Alzheimer-kór, demencia, skizofrénia, hangulati rendellenességek, sőt még a Parkinson-kór kockázatát is pozitívan befolyásolja.

De mit együnk, hogy okosak legyünk?

Tojás: A tojás sárgája kolint tartalmaz, amely elsődleges tápanyagnak számít, ha a memóriáról van szó. Tanulmányok kimutatták, hogy a kolin hiánya hozzájárulhat a korral összefüggő mentális hanyatláshoz. Szervezetünk nem képes a kolin előállítására, így táplálkozással kell bevinni a szükséges mennyiségeket. Egy friss felmérés szerint az amerikai összlakosságnak csak 10%-a fogyaszt elegendő mennyiségű kolint. Egy keményre főzött tojás körülbelül a napi kolin szükséglet 20%-át teszi ki.

Egyél belőle: heti 4-5 db-ot.

Zöld levelek: avagy leveles zöltségek. Popeye-ről a spenót és az izom jut elsőként eszünkbe, viszont az elméje is nagyon hatékony kell hogy legyen a rengeteg elfogyasztott spenóttól, hisz amint magába üríti a konzervdoboz tartalmát, azonnal tudja a megoldást Olívia megmentésére. Szóval a spenót és más zöld színű zöltségek mint a kelkáposzta, kelbimbó, salátafélék, petrezselyemzöld, fokhagyma-szár, zöldhagyma, vízitorma stb. gazdagok folsavban - sok más tápanyag mellett – ami nélkülözhetetlen a hosszú láncú zsírsavak agyban történő metabolizmusához.

Egyél belőle: naponta.

Bogyós gyümölcsök: Az antocianin az a vegyület, amely meghatározza a bogyós bigyók színét és felelős a gazdag színárnyalatokért, amely jellemzi ezeket a gyümölcsöket. Nagy valószínűséggel szerepet játszik a rák, idős kori és idegrendszeri betegségek, és a cukorbetegség kialakulásának megelőzésében. Egy vizsgálat szerint, azok körében akik a legtöbb áfonyát ették egy vizsgált csoporton belül, csökkent a magas vérnyomás kialakulásának kockázata. A hipertónia növeli az agyi érkatasztrófa kockázatát, hozzájárulhat a demenciához és a kognitív károsodáshoz.

Egy másik tanulmány szerint azok a férfiak és nők, akik rendszeresen esznek bogyós gyümölcsöket, kisebb kockázattal számolhatnak a Parkinson-kór kialakulását illetően. Az eper fogyasztása pedig javítja a memóriát és a motorikus képességeket. Magas antioxidáns tartalmuk miatt is szerethetőek a bogyós gyümölcsök, úgyhogy minél többet fogyasztunk belőlük, annál jobbat teszünk a szervezetünkkel.

Egyél belőle: naponta.

Egyél belőle: hetente 4x2 kockát.

Lazac: Ez a halféle tele van DHA-val, amelyről már fentebb is szó volt. A TUFT Egyetem kutatói megállapították, hogy azok esetében, akik a vérkép szerint a legmagasabb mennyiségű DHA-val rendelkeznek, a demencia kialakulásának kockázata a felére csökken.

Egyél belőle: heti 2x.

(Folytatjuk)

Fekete Boglárka (Transindex)

Agencia de Turism
Mara International Tour

(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro

Szilveszter 2016 itthon és külföldön.

- **gyógykúrák romániai gyógyfürdőkön:**
Călimănești-Căciulata, Kovászna,
Félixfürdő, Herkulesfürdő, Olănești,
Szováta, Tusnádfürdő, Dornavátra stb.
- **10 napos gyógyfürdő: 710 lej**
(9 éjszakai szállás, napi 3 étkezés
és napi 2 gyógykezelés)
- **7 napos gyógyfürdő: 330 lej** (6 éjszakai
szállás, reggeli és napi 2 gyógykezelés)
- **Senior Voyage:** Nápoly-Sorrento, Costa Brava,
Costa del Sol, Côte d'Azur - Francia Riviéra,
Madrid - Barcelona, Baszkföld

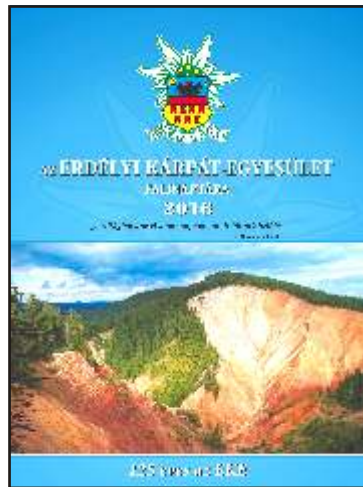
MARA
INTERNATIONAL
TOUR

Megjelent az EKE 2016-os falinaptára

Vigyen színt az otthonába, lendületet életébe! Adjon célt a jövőnek! Mindehhez nem kell több, mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2016-os falinaptárának beszerzése. A kiadvánnyal ugyanis otthonába költöznek Erdély legszebb hegyei. Ha kedve kerekedik, a Rozsda-szakadéokban találhatja magát, de kiruccanhat a Bucsecsbe, a Retezat-hegységbe is. Rákacsinthat Isten-székre, láthat kéményeket és fogakat..., de ki ne hagyja a Hagymás-hegységet, el ne felejtse megcsodálni a Csukást! Mindehhez csupán a naptárt kell végigforgatnia. Visszaemlékezhet a túrákra, és ha van olyan hely, ahol még nem járt, a közeljövőben betervezheti. Látja, ilyen egyszerű, hogy színes, lendületes célja legyen életünknek. De cél lehet az is, hogy másokat megörvendeztessünk. És immár erre is megvan az eszközünk.

Keresse a falinaptárt az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban!.

Ára 15 lej, EKE-tagoknak kedvezmény!

Torockó és környéke régi képeslapokon

Orbán Balázs szerint, aki járt már Torockón, s "ki a természet nagyszerűségében élvezet talál, kire az eszményileg szépnak hatása van", az nem tudja feledni e vidéket, és bizony

zonnal vissza fog ide vágni. - olvassuk Balázs D. Attila legújabb könyvének előszavában. A Szép Magyar Könyv 2012 versenyében döntős Erdély Anno 1895–1944 című album szerzője ezúttal Torockót és környékét járja be a régi képeslapok segítségével. Időutazás Erdély e csodálatos részében, mely nem hiányozhat a természetszerető könyvespolcáról.

A könyv beszerezhető a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, a nagybányai Demokrácia Központban, valamint a régi főtéri antikváriumban.

A Nagybánya és környéke tematikájú RÉGI FOTÓK és KÉPESLAPOK kulturális örökségünk részei.

Értékes információkat kaphatunk az adott kor fotográfiai látásmódjáról, építészetéről. Ne hagyjuk elveszni, szétszóródni e szellemi kincseket. Őrizzük meg gyűjteményünkben vagy digitalizálva.

Ha fel szeretné ajánlani, avagy eladni fotóját, képeslapját megteheti a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségben vagy a 0746049696-os telefonszámon.

- FESTMÉNYEKET vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.
- Külföldi GYÚJTÓ VÁSÁROLK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. 0741-986855.
- Eladó háromkerekű Pegas kerékpár. Tel. 0747 776929
- Eladó a régi főtér környékén kis családi ház 200 négyzetméter telekkel. Irányár 38.000 Euro. Tel.: 0742794946.
- Eladó kertés ház Koltón (50 ár kerttel) a 136 szám alatt. Érdeklődni: more.sandor@kre.hu; Tel.: 0036-20-5522137.
- Kereskedelmi társaság alkalmaz pekésbe szakképzetlen munkást, csomagolót, valamint konyhai kisegítő személyt és eladónőt. Telefon: 0720 – 544 794

GYÁSZJELENTÉS

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett

HAVRILLA PETI

2015. szeptember 24-én elhunyt. Béke poraira. A gyászoló család.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

2015 szeptember 21-én elhunyt a szeretett édesapa, a koltói

id. özvegy TAR BÁLINT

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik temetésén résztvettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek A gyászoló család.

APRÓHIRDETÉSEK:

NAPONTA 9-15 óráig,

CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

TELEKI MAGYAR HÁZ

Hétfő-péntek – 15-21 óra között – Szombaton – zárva

TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.
Email: dludovicus@gmail.com.

Kirándulás Kárpátaljára!

Régi/új utitársaink figyelmébe ajánljuk **októberi** Kárpátalja-túránkat! Még van néhány szabad helyünk! Kérjük,

MIELŐBB

jelezzék csatlakozási szándékukat! **Időpont:** október 16-19., péntek reggeltől - hétfő estig.

Útvonal: Nagybánya - Aknaszlatina - Visk és környéke - Nagyszőlős - Nagymuzsaly - Szerednye - Ungvár és környéke - Nevice - Beregszentmiklós - Vereckei-hágó - Fülöpfalva - Gemba-hegy - Munkács - Beregszász (az alapsapattal tavasszal bejárt útvonal).

Idegvezető: Bíró András.

Irányár: 150 lej és 85 euró.

Ne féljünk utazni, ne féljünk segíteni! Érdeklődni lehet a Teleki Házban!

Tersánszky Józsi Jenő Könyvtár

KEDDEN ÉS CSÜTÖRTÖKÖN

16-20 óra között,

a Teleki Magyar Házban!

Tel: 0362-401260

VÁSÁROSNAMÉNY

október 14-én

0747017580 (Csoma Bea)

IF IOSIP ANGELA

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

– Non Stop –

Koporsók, szállítás és más szolgáltatások

– Horea utca 6. szám –

TELEFONSZÁMAINK:

0262-215863; 0362-409464;

0745-337534; 0753-464805

FOTÓ ÉS VIDEO EGY HELYEN!

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése

0746049696
0749316252
office@vardea.ro
www.vardea.ro

Gyertek velünk

a Feketetői Vásárra
...és nem csak!

Barangoljatok velünk Kőrösfeletőn és környékén

OKTÓBER 10-11-ÉN!

szombaton és vasárnap

Kétnapos kirándulás kisbusszal, egy torockói éjszakával, melynek során Erdély ismert és kevésbé ismert tájait próbálunk felfedezni.

Kapcsolódjunk be

a türi és küllőszögi magyar közösség

legnagyobb ünnepébe, ahol minden magyar szó éltető erő, reményt adó táplálék. Legyünk jelenléttünkkel is erőt adó nagytetvére a mélyszórványban élő kisebbik testvéreinknek!

Irányár: 200 lej!

FELIRATKOZÁS

személyesen, fészükön, emailen, vagy a Teleki Magyar Ház telefonszámain! (TMH)

Akkreditált kiváló tehetségpont lettünk!

A Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ) 2015. szeptember 12-én, szombaton tartotta a „Tehetség szabadon” című szakmai konferenciáját. A nap folyamán ünnepélyes keretek között került sor a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által kiadott minősítésekről szóló oklevelek és díszokladás átadására.

A 2011 óta „regisztrált tehetségpont”-ként működő Teleki Magyar Ház több éves eredményes működését ezúttal „akkreditált kiváló tehetségpont” minősítéssel ismerték el. Köszönjük!

- * **GYÓGYTORNA** – találkozzunk legközelebb október 13-án, 17.30 órai kezdettel!
- * **OLVASS NEKEM!** – Minden szerdán 16 órakor a Házban!

Indul a Táncház a Teleki Házban!

Október 5-én, hétfőn délután szeretettel várunk Benneteket is:

- 5 órától aprók tánca
- 6 órától közös népdaltanulás
- 6,30-tól közepesek tánca (hangsúlyosan néptánc táborosaink!)
- 7,30-órától nagyok tánca

Oktatóink: Kása Zsolt és Kása Melinda

Boby Temetkezési Vállalkozás

Teljes körű temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET

nagy kellékválasztékkal

V. Lucaciu

(Felsőbányai) utca 162. sz.

(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

FÉRFI KÉZILABDA BAJNOKOK LIGÁJA D CSOPORT

Minaur redivivus!

Régi szép időket idézően játszott a Minaur vasárnap a „Lascăr Pană” sportcsarnokban. Különösen kellemes emlékek fűződnek a legutóbbi (sok évvel ezelőtti) Zaporozsje elleni mérkőzéshez, amikor Stamate négy másodperccel a lefújás előtti gólja EHF kupát ért a mieinknek. De hol van már a tavalyi hó?! A régi meccsre csak mi, „öregek” emlékszünk, a mostani pályán levők esetleg csak hírből. Ám a vasárnapi Minaurra is méltán büszkék lehetünk. Csak így tovább, fiúk!

Nagy iramú, változatos és igen sport-szerű (egyetlen kiállítás sem ítélték a bírók az egész meccsen!) mérkőzésnek lehattunk tanúi vasárnap. A Minaur fedte minden (pénzügyi és egyéb) gondját és úgy állt hozzá a dolgokhoz, ahogyan egy vérbeli profi gárdának illik. Mindegyik csapattag a tőle elvárható nyújtotta: *Tatai* még fájós kézzel is remekelt a kapuban (igaz, vagy nyolcszor a kapufa szegődött barátként hozzá!), *Iváncsik Tamás* tizenegy lött gólja önmagáért beszél, *Aflitulîn*, *Osztrusko*, *Ramba*, *Vilovszki*, és a többiek hősie-sen küzdöttek, hiszen az ellenfél sorai-ban olyan „behemót” védők találtattak, mint a 2,08 méteres *Burka*, vagy a „csu-pán 202 centi magas *Kalaras*, de a többiek sem voltak mélynövések... és még sorolhatnám... Egy szóval, a Minaur mindjárt az elején magához ragadta a vezetést, a gólkülönbség – egy – két ki-vétellel – szinte állandóan 3 – 4 volt a mi javunkra. A legjobb az volt a mérkő-zésen, hogy a Minaurnak szinte nem volt gyenge periódusa, pedig az ellenfél ha-talmas nemzetközi tapasztalattal rendel-kező csapat. Ezúttal a mieink jobbak

voltak. Gratulálunk!

Nagybányai Minaur – Motor Zaporozsje 30 – 25 (18 – 14)

„Lascăr Pană” sportcsarnok, kb. 2 ezer néző. Vezette: *Amar Konjicanin* és *Dino Konjicanin* (mindkettő Bosznia-Hercegovina). EHF-ellenőr: *George Bebetsos* (Görögország).

Büntetők: 3-2 (mindegyiket bedobták); Kiállítások: 0 – 0 perc.

Minaur: *Tatai* (14), *R. Pop* (1) – *Iváncsik* 11 (3 büntetőből), *Osztrusko* 5, *Aflitulîn* 4, *Ramba* 3, *Vilovszki* 3, *Bera* 3, *Ghita* 2, *Popescu* 1, *Fotache* 1, *Sadoveac* 1, *Cristescu* 1, *Busecan*, *Mihai*, *Sabau*. Edzők: *Lars Walther* és *Petru Pop*. Technikai vezető: *Nikola Eklemovics*.

Motor: *Komok* (12), *Kosovi* (4) – *Malasinskas* 7 (1), *Pukovski* 7 (1), *Burka* 5, *Kubatko* 2, *Denisov* 2, *Kurilenko* 2, *Karalas* 2, *Zhukov* 1, *Zhuk* 1, *Selmenko* 1, *Sevelev*, *Kazakevich*, *Sapun*, *Don-tov*. Edző: *Nikolai Stepanets*.

Vasárnap ugyancsak hazai pályán játszik a Minaur, ezúttal a svájci *Kadetten Schaffhausen* az ellenfél. Hajrá, Minaur!

(simsán)

Eljárást indítottak Blatter ellen

Hűtlen kezelés és visszaélés gyanúja miatt immár hivatalosan is bűnvádi eljárást indított Joseph Blatter ellen a svájci ügyészség.

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) leköszönő elnöke elleni hatósági vizsgálat már az amerikaiak által májusban kirobantott korrupciós botrány alkalmával napvilágot látott, de mostanáig nem fogalmaztak meg konkrét vádat ellene. A hatóságok azonban pénteken, a FIFA végrehajtó bizottságának ülését követően tartott házkutatást a 79 éves svájci sportdiplomata irodájában, ahonnan több iratot is lefoglaltak.

A gyanú szerint Blatter 2005 szeptemberében a FIFA számára hátrányos szerződést kötött a Karibi Labdarúgó-szövetséggel – amelynek elnöke a korrupciós botrány egyik kulcsfigurája, *Jack Warner* volt. A problémákat tetézi, hogy az ügybe *Michel Platini*, az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) elnöke is belekeveredett, mivel a FIFA-

vezető 2011 februárjában 2 millió svájci frankot utalt át számára az 1999 januárja és 2002 júniusa között elvégzett munkájáért.

„Blattert kihallgatták az ügyészség munkatársai, az UEFA elnökét, *Michel Platini* pedig szintén megkérték, hogy szolgáltatson információt. Blatter tagadta, hogy törvénybe ütközött tett volna” – közölte az ügyészség, amelyet a FIFA közleményében az együttműködéséről biztosított.

A svájci sportdiplomátát, mint ismert, május végén választották meg ötödik alkalommal FIFA-elnöknek, de pár nappal később lemondott és csupán a február 26-ra kiírt tisztújító kongresszusig látja el a szövetség vezetését. Helyére többek között Platini is pályázik.

(Krónika)

FORMA1 JAPÁN NAGYDÍJ

Hamilton nagy lépést tett a 3. vb-cím felé

A világbajnoki címvédő *Lewis Hamilton*, a *Mercedes* brit pilótája nyerte a vasárnapi *Formula-1-es Japán Nagydíjat*, ezzel 48 pontra növelte az előnyét az összetett pontversenyben csapattársával, a most másodikként záró *Nico Rosberg*gel szemben.

A 30 éves Hamiltonnak ez volt pályafutása 41., egyben idei nyolcadik futamgyőzelme, ezzel az örökranglistán feljött a negyedik helyre utolérva a háromszoros vb-győztes legendás brazil *Ayrton Senná*t.

A pole pozícióból induló *Rosberg* gyakorlatilag a rajtnál elvesztette a *Hamilton* elleni csatát, így a legtöbb, amit elérhetett, a második hely volt. A harmadik helyen a négyszeres vb-győztes német *Sebastian Vettel* (Ferrari) ért célba.

A rajtot mindkét Mercedes jól kapta el, *Hamilton* azonban az első kanyarban *Rosberg* mellett maradt, s a kigyorsításnál egy agresszív előzéssel elment csapattársa mellett, a német pilóta pedig néhány másodpercre elhagyta a pályát, így további két helyet esett vissza. Az első kör végén *Hamilton*, *Vettel*, *Bottas* volt a sorrend a dobogós pozíciókban.

Az első kerékcserék után nem változott a helyzet az élen, *Rosberg* megpróbált *Bottas* elé visszatérni a pályára,

ez nem sikerült neki, egy körrel később azonban a célegyenes előtti lassítóban megelőzte a finnt, így feljött harmadiknak. A 30-31. körben előbb *Rosberg*, majd *Vettel* is a boxban járt friss abroncsokért, de a Mercedes német pilótája gyorsabb volt, s jobban jött ki a párharcból, így már második volt *Hamilton* mögött. A vezető pozícióban száguldo brit címvédő szintén letudta második kerékcseréjét, s magabiztosan maradt az élen.

Hamilton a folytatásban és a hajrában is uralta a mezőnyt, így öt futammal a világbajnoki sorozat vége előtt jelentős lépést tett harmadik vb-címének megszerzése felé.

A világbajnokság két hét múlva Szocsiban folytatódik.

Végeredmény, Japán Nagydíj (53 kör, 307,471 km, a pontszerzők):

1. *Lewis Hamilton* (brit, Mercedes)
2. *Nico Rosberg* (német, Mercedes)
3. *Sebastian Vettel* (német, Ferrari)
4. *Kimi Räikkönen* (finn, Ferrari)

Kiütéses vereséggel ért véget az Inter sorozata, élre állt a Fiorentina

A Fiorentina 4-1-re nyert az Inter otthonában az olasz bajnokság 6. fordulójának zárómeccsén.

A milánóiak százszázalékos mérleggel várták a Fiorentina elleni találkozót, amelyen a vendégek ellenállhatatlanul kezdtek. Már a 4. percben előnybe került a firenzei gárda, *Ilicic* tizenegyesből vette be a hazai kaput. A folytatásban is a vendégek akarata érvényesült, és megkezdte a gólgvártást *Nikola Kalinic* is. A 18. percben kettőre növelte az előnyt, öt perc elteltével pedig már második találatát szerezte. Ráadásul emberhátrányba is került az Inter, a 32. percben *Mirand* kapott azonnal piros lapot.

A második félidőben a milánóiak faragni tudtak a hátrányból, de reményük nem sok volt a pontszerzésre. *Mauro Icardi* a 60. percben szepített az eredményen, de a 76. percben *Kalinic* harmadik találatával visszaállt a háromgólos differencia. Az Interrel játékosként legnagyobb sikereit elérő *Paulo Sousa* most a firenzei csapatot vezette győzelemre Milánóban, ezzel megszakadt az Inter makulátlan sorozata, a Fiorentina pedig élre állt a Serie A-ban.

Olasz bajnokság, 6. forduló:
Internazionale–Fiorentina 1–4 (Icardi 60., ill. Ilicic 4. – 11-esből, Kalinic 18., 23., 77.) (SamsungSport)

5. *Valtteri Bottas* (finn, Williams)
6. *Nico Hülkenberg* (német, Force India)
7. *Romain Grosjean* (francia, Lotus)
8. *Pastor Maldonado* (venezuelai, Lotus)
9. *Max Verstappen* (holland, Toro Rosso)
10. *Carlos Sainz Jr.* (spanyol, Toro Rosso)

A vb-pontversenyek állása 14 futam után (még 5 van hátra):

Pilóták: 1. *Hamilton* 277 pont, 2. *Rosberg* 229, 3. *Vettel* 218, 4. *Räikkönen* 119, 5. *Bottas* 111, 6. *Felipe Massa* (brazil, Williams) 97, 7. *Daniel Ricciardo* (ausztrál, Red Bull) 73 8., *Daniil Kvjat* (orosz, Red Bull) 66, 9. *Gros-*

jean 44, 10. *Sergio Perez* (mexikói, Force India) 39, 11. *Hülkenberg* 38, 12. *Verstappen* 32, 13. *Felipe Nasr* (brazil, Sauber) 17, 14. *Maldonado* 16, 15. *Sainz Jr.* 12, 16. *Fernando Alonso* (spanyol, McLaren) 11, 17. *Marcus Ericsson* (svéd, Sauber) 9, 18. *Jenson Button* (brit, McLaren) 6.

Csapatok: 1. Mercedes 506 pont, 2. Ferrari 337, 3. Williams 208, 4. Red Bull 139, 5. Force India 77, 6. Lotus 60, 7. Toro Rosso 44, 8. Sauber 26, 9. McLaren 17.

(Sport365)

**Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR**